

«ابن حزم اندلسی» اعتقاد به توقیفی بودن لغت در فهم قرآن داشت

بثینه الجلاصی با اشاره به دیدگاه‌های ابن حزم اندلسی در خوانش از قرآن کریم اشاره کرد و گفت: ابن حزم قائل به تعامل با الفاظ قرآن بود و حمل به ظاهر را جزء واجباتی می‌داند که مورد تأکید قرآن است و وی همچنین اعتقاد به توقیفی بودن لغت در فهم قرآن داشت.

بثینه الجلاصی با اشاره به دیدگاه‌های ابن حزم اندلسی در خوانش از قرآن کریم اشاره کرد و گفت: ابن حزم قائل به تعامل با الفاظ قرآن بود و حمل به ظاهر را جزء واجباتی می‌داند که مورد تأکید قرآن است و وی همچنین اعتقاد به توقیفی بودن لغت در فهم قرآن داشت.

به گزارش خبرگزاری مهر، نشست خوانش قرآن نزد ابن حزم اندلسی با حضور «بثینه الجلاصی»، استاد و پژوهشگر تونسی در سالن کنفرانس موزه دفاع مقدس برگزار شد.

الجلاصی در این نشست در سخنانی اظهار کرد: ابن حزم اندلسی که طی سال‌های 384 تا 456 هجری قمری در اندلس زندگی کرده است، فردی فقیه، محدث، فیلسوف، عالم ادیان و مذاهب، ادیب و شاعر و یکی از درخشان‌ترین چهره‌های فرهنگ اسلامی در اندلس بوده است.

وی افزود: ابن حزم اندلسی، قرآن کریم را میثاق خداوند متعال با خلق می‌داند و در بازخوانی متن قرآن کریم بر دو بُعد «دلالتی یا بیانی» و بعد «برهانی» تکیه دارد که در بعد برهانی بر فهم سیاق متن قرآن، استفاده از اسباب نزول و دلایل نقلی مانند احادیث نبوی تأکید می‌کند.

این پژوهشگر قرآنی اظهار کرد: ابن حزم همچنین، به بحث محکمت و متشابهات در قرآن کریم توجه ویژه‌ای دارد و با اشاره به آیه 38 سوره انعام «مَا قَرَأْتَ فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ» بر این باور است که هر آنچه را که مسلمانان به آن نیاز دارند، در قرآن کریم ذکر شده است.

الجلاصی تصریح کرد: ابن حزم اندلسی در خوانشی که از قرآن کریم دارد، بحث متشابهات را در حروف مقطعه می‌پذیرد، اما بر این اعتقاد است که خداوند متعال در قرآن کریم موضوع متشابهات را نفی کرده است.

الجلاصی با بیان اینکه ابن حزم موضوع تأویل در قرآن را حرام می‌دانست، گفت: البته منظور از حرام معنای فقهی آن نیست بلکه منظور این است که علمایی که اجتهاد لازم را ندارند نباید اقدام به تأویل قرآن کنند و بر این باور است که قصص قرآنی مهم‌ترین بخش محکمت قرآنی هستند.

وی گفت: ابن حزم اندلسی با تأویل قرآن از سوی متکلمین مخالف است و بر این باور است که مجتهدانی که به دنبال فهم صحیح قرآن هستند، باید کفایت ادراکی و ایمانی داشته باشند.

این پژوهشگر قرآنی در ادامه سخنان خود به دیگر دیدگاه‌های ابن حزم در خوانش از قرآن کریم اشاره کرد و گفت: ابن حزم قائل به تعامل با الفاظ قرآن بود و حمل به ظاهر را جزء واجباتی می‌داند که مورد تأکید قرآن است و وی همچنین اعتقاد به توقیفی بودن لغت در فهم قرآن داشت.

الجلاصی اظهار کرد: مستشرقان همچون «ایگناس گلدزیهر»، منظومه فکری ابن حزم را مورد بررسی قرار داده و رویکرد وی به فهم قرآن کریم را صرفاً اصولی دانسته که این نگاه مستشرقان مردود و مورد قبول مسلمانان نیست.

این پژوهشگر تونسی در پایان سخنان خود یادآور شد: ابن حزم اندلسی بر استفاده از عقل و اندیشه و پرهیز از گمان و ظن تأکید داشت و ورود به تفاسیر و جزئیات را جایز نمی‌دانست و قیاس فقهی را رد و بر استقراء منطقی توجه داشت و تمرکز زیادی بر موضوع مقاصد شریعت اسلامی که بعدها توسط «شاطبی» دنبال شد، دارد.